

ДИМИТЪР ХОДЖЕВ

Димитър Петров Ходжев е роден на 6 март 1922 г. в Казанлък в семейството на един от най-изтъкнатите музикални дейци в града на розите от първата половина на XX в. Петър Ходжев (1886-1956 г). Баща му е възпитаник на Женевската консерватория, а през 1910 г. се установява да живее и работи в Казанлък. Бил е капелмайстор на военния оркестър на 23-ти пех. Шипченски полк, учител по музика, частен педагог по цигулка и пиано, хоров и оркестров диригент, автор на църковни песнопения и Музикални китки за оркестър, постановчик на сцената на Читалище "Искра" на много детски оперетки.

Димитър Ходжев завършва средно музикално училище, а след това Музикалната академия в София. Разпределен е да работи първоначално като учител по музика (пеене) в Тополовград. В края на 40-те години се връща в Казанлък и е учител първо в Мъжката гимназия, после в ОУ „Хр. Смирненски“, а след това - в ОУ „Св. Паисий Хилендарски“. Междувременно също като баща си взема дейно участие в културния и в частност в музикалния живот на родния си град: частен педагог е по цигулка, цигулар е във военен оркестър, в оркестъра на Музикалния театър - Казанлък, в камерния оркестър, работи за навлизане на песента в училищата, като е диригент на училищния хор и на фанфарния оркестър на ОУ „Отец Паисий“, а през 1966 г. участва в създаването на детския и смесения хор при Читалище „Искра“.

Ето какво разказва за Димитър Ходжев, един от неговите ученици - Стефан Саранеделчев:

“Около средата на учебната 1959/60 г. в нашия VI-б клас на ОУ „Хр. Смирненски“, гр. Казанлък, изненадващо за всички ученици, в час по пеене влезе нов учител - среден на ръст, слаб, с продълговато, с мъжествени черти лице. Той неизменно бе с цигулка в ръка, но за разлика от предишния ни учител, нея и лъка никога не използва за други цели освен да дава тон, а понякога дори да изпълнява цели пиеси.

Вечерта, след като се прибрах от училище и споделих с родителите си за новия учител, татко възкликна: „О, Митко Ходжев ли! Той ми е съученик. Беше много добро момче, предполагам и че като учител ще е добър. Особено, ако прилича на баща си бай Петър Ходжев, който ми бе една година учител по пеене в Прогимназия „Д. Г. Кехайов“. В нашия клас бе и едно турче на име Осман. Неговият баща работеше на бюфета при казиното на Читалище "Искра". Някой път бай Петър още като влезе в час, с провлачен глас вика: „Ей, Османчоо, я иди при баща си и ми донеси едно каафее!“ Османчо отива и след 10-тина минути се

върща с табла и още димящо върху нея чаша кафе. Бай Петър прекъсва урока, оставя цигулката, даде ни някакво задание, след което седне зад учителската маса и с видимо удоволствие си посръбва от кафето. През междучасието Османчо върща на баща си таблата и чашата.“

Предположението на баща ми за новия ни учител се оправдаха. Не го чухме никога да повиши тон, въпреки, че музикалната инвалидност на повечето от нас бе отчайваща. Ходжев преустанови въведената от Кавлаков практика да тактуваме с длани по чиновете. Вместо това реши да ни научи да пеем някои текстове с приятна музика от класиката, която той изпълняваше с цигулката си. Една от любимите му бе сюитата, Арлезианката“ по пиесата на Алфонс Доде и музика на Жорж Бизе. Още са ми в главата и от сън да ме събудят мога да изпея: „Морето люшка тъмната си гръд, / морето вечната си песен пее. / Край нас брегът извива синкав дим / и ний неспирно в нощта летим. / Под нас е бездна, над нас небе. / Напред не спирай, недей назад поглежда. / Напред не спомняй за роден край./ Ще ли го видиш, днес никой не знай.“

От класните стаи по време на часовете по пеене вече не се чуваше трополенето по чиновете, премесено с възмутения от незнанието ни глас на предишния учител, а хубави музикални изпълнения. Няколко пъти Ходжев ни извеждаше из града като по време на тези разходки ни разказваше за музикалните традиции на Казанлък. Например на ул. „Мирска“ ни показва къщата, където е живял първият български композитор Емануил Манолов, а след това ни заведе на „Тюлбето“ и пред бюст-паметника разказа за живота и творчеството му. После ни заведе на около 100 м. северно и каза, че казанлъшките музикални дейци са предложили на градските управници на това място да се издигне 12-метров паметник на композитора в цял ръст, за да се вижда от целия град. Това не се сбъдна, а на посоченото място след няколко години бе поставена скулптура на... мечка.

Димитър Ходжев си имаше своите странности, но те бяха в интерес (криворазбран) на учениците. Не винаги, но често се случваше, около 15 минути преди края на 45-минутния ученически час учителят да става неспокоен и да пита дали някой ученик има ръчен часовник. Времената бяха такива, че учителят нямаше часовник, та ученици от 6-ти клас ли ще имат. Тогава изпращаше един от дежурните ученици да види колко е часът от училищния часовник поставен на стената в коридора до директорската стая. Видимо недоволен от донесението, че примерно остават още 15 минути, ни подканяше да изпеем още веднъж „Арлезианката“. След това с явно отегчение се повърти из стаята 1-2 минути, погледне през прозореца и отново изпрати дежурния до училищния звънец. При отговор, че остават примерно 5-6 минути думите му бяха: „Аз ще изляза малко

по-рано, защото имам неотложна работа, но разчитам на вас да не вдигате шум, за да не разбере директорът." Ставаше ни още по-симпатичен с тази своя молба, че никога не допуснахме да се разбере за преждевременното му тръгване."

Съпруга на Димитър Ходжев е Люба Ходжева, която също е учител. Тяна дъщеря е Мариана Ходжева, която е трето поколение музикант, и педагог, съосновател на лютиерската паралелка в Художествената гимназия (НУПД „Акад. Д. Узунов“) - Казанлък и автор на учебник по „История на лютиерството“. Електронно издание на този учебник е разпространен в Европейския съюз за ползване от подобни паралелки и училища.

Димитър Ходжев почива на 14.08.1985 г.